وزارت تحصیلات عالی ا.ا.ا
پوهنتون غالب هرات
معاونیت امور محصلان

ره‌نمود شناسایی و حمایت محصلان برتر، خلاق و نخبه

سال تحصیلی ۱۴۰۱

تهیه و نگارش:
معاونیت امور محصلان

فهرست مطالب

مقدمه ۳
۱ -۱. مبنا ۳
مادۀ اول ۳
۱ -۲. اهداف ۳
مادۀ دوم ۳
۱ -۳. اصطلاحات ۳
مادۀ سوم ۳
۱ -۳ -۱. محصل برتر ۳
۱ -۳ -۲. محصل خلاق ٤
۱ -۳ -۳. محصل نخبه ٤
۱ -۳ -۴. حمایت مادی ٤
۱ -۳ -۵. حمایت معنوی ٤
۲ -۱. شیوۀ شناسایی محصل برتر ۴
مادۀ چهارم ٤
۲ -۲. شیوۀ شناسایی محصل خلاق ۴
مادۀ پنجم ٤
۲ -۲ -۱. سهم‌گیری در پروژه‌های تحقیقی ٤
۲ -۲ -۲. ارایۀ مقالات علمی ٥
۲ -۲ -۳. ارایۀ کنفرانس علمی ٥
۲ -۲ -۴. سهم‌گیری در فعالیت‌های فرهنگی ٥
۲ -۲ -۵. کسب مقام در بازی‌های ورزشی ٥
۲ -۳. شیوه‌ی شناسایی محصلان نخبه ۵
مادۀ ششم ٥
۳ -۱. حمایت از محصلان برتر ۵
مادۀ هفتم ٥
۳ -۱ -۱. حمایت مادی ٥
۳ -۱ -۲. حمایت معنوی از محصلان برتر ٦
۳ -۲. حمایت از محصلان خلاق ۶
مادۀ هشتم ٦
۳ -۲-۱. حمایت مادی ٦

مادۀ نهم ٦
۳ -۲-۲. حمایت معنوی ٦
مادۀ دهم ٦
۳ -۳. حمایت از محصلان نخبه ۷
مادۀ یازدهم ۷
۳ -۳ -۱. حمایت مادی ۷
مادۀ دوازدهم ۷
۳ -۳ -۲. حمایت معنوی ۷
مادۀ سیزدهم ۷
۴ -۱. ضمانت اجرایی ۷
مادۀ چهاردهم ۷
۴ -۲. انفاذ ۷
مادۀ پانزدهم ۷
۴ -۳. تعدیل ۷
مادۀ شانزدهم ۷

مقدمه

یکی از واقعیت‌های انکار ناپذیر این است که محصلان عنصر اساسی نهادهای تحصیلات عالی را تشکیل می‌دهند. از این جهت برنامه‌ریزی برای رشد و ارتقای سطح علمی و مهارت‌های فردی آنان از اهم امور به‌شمار می‌آید. تعداد زیادی از محصلانی که در نهادهای تحصیلات عالی مشغول تحصیل می‌باشند، از توانایی‌های ویژۀ برخوردار می‌باشند که نیازمند رشد و شکوفایی می‌باشد، مشروط بر اینکه ابتدا شناسایی و سپس مورد توجیه قرار گیرند، در این‌صورت است که این عده از محصلان می‌توانند به عنوان محصلان خلاق در نهادهای تحصیلی خویش عرض اندام نموده در توسعۀ جامعه خود نقش داشته باشند. معاونت امور محصلان پوهنتون غالب هرات با درک این واقعیت، رهنمودی را تحت عنوان «**رهنمود شناسایی و حمایت محصلان برتر، خلاق و نخبه**»، ترتیب نموده تا بتواند گامی مؤثر باشد در راستای شناسایی و حمایت محصلان برتر، خلاق و نخبه.

بخش اول

مبنا، اهداف و اصطلاحات

۱ -۱. مبنا

مادۀ اول

این رهنمود بر مبنای مشخصۀ اول، هدف نخست پلان استراتیژی پوهنتون غالب –هرات ترتیب شده است. چنان‌چه صراحت دارد؛ « داشتن برنامه‌های جامع درسی مبتنی بر اصل شاگردمحوری هم‌راه نصاب درسی متکی به بازار کار خدمات حمایتی مناسب برای پرورش محصلان نوآور، خلاق و دارای آیندۀ درخشان علمی و مسلکی».

۱ -۲. اهداف

مادۀ دوم

این ره نمود غرض برآورده‌ساختن اهداف زیر ترتیب گردیده‌است:

۱. ایجاد سهولت برای شناسایی محصلان برتر، خلاق و نخبه؛
۲. مدیریت استعدادهای برتر محصلان، از طریق تشویق و برنامه‌ریزی جهت ارتقای و رشد آنان؛
۳. به‌کارگیری توانایی‌های محصلان خلاق در جهت ارتقابخشی سطح کیفی برنامه‌های آموزشی و فرهنگی محصلان؛
۴. ارایۀ خدمات علمی– فرهنگی به جامعه از طریق معرفی محصلان برتر و خلاق در ادارات دولتی و نهادهای اجتماعی.

۱ -۳. اصطلاحات

مادۀ سوم

اصطلاحات ذیل در این رهنمود مفاهیم مشخصی را ارایه می‌کند که قرار ذیل نگارش یافته‌است:

۱ -۳ -۱. محصل برتر

به‌آن محصل اطلاق می‌گردد که در امور درسی خویش از سایر محصلان موفقیت بیشتری کسب نموده باشد و فیصدی نمرات آن به درجه‌ی اول، دوم و یا سوم، قرار داشته باشد. محصلان برتر به نه کتگوری ذیل تقسیم می‌شوند:

۱. اول‌نمره در سطح پوهنحی؛
۲. اول‌نمره در سطح دیپارتمنت فارغده؛
۳. اول‌نمره در سطح صنف؛
۴. دوم‌نمره در سطح پوهنحی؛
۵. دوم‌نمره در سطح دیپارتمنت فارغده؛
۶. دوم‌نمره در سطح صنف؛
۷. سوم‌نمره در سطح پوهنحی؛

۸. سوم‌نمره در سطح دیپارتمنت فارغ‌ده؛
۹. سوم‌نمره در سطح صنف.

۱ -۳ -۲. محصل خلاق

به‌آن محصل اطلاق می‌گردد که علاوه بر امور درسی خویش دارای توانایی یا مهارت ویژۀ نسبت به سایر محصلان باشد و بتواند از آن توانایی در جهت خلق اثری یا انجام فعالیتی، استفاده نماید. برخی از توانایی‌ها و مهارت‌های ویژۀ محصلان خلاق قرار ذیل برشمرده می‌شود:

۱. انجام تحقیقات علمی؛
۲. نوشتن مقالات علمی؛
۳. ارایه‌ی کنفرانس علمی؛
۴. گردانندگی محافل فرهنگی؛
۵. سرودن شعر؛
۶. اجرای نمایش؛
۷. کسب مقام در یکی از رشته‌های ورزشی؛ اعم از فکری، رزمی و ...
۸. حفظ قرآن‌کریم و داشتن مهارت‌های در حوزه تجوید و قرائت آن؛
۹. توانایی در حوزۀ صنایع؛
۱۰. توانایی در حوزۀ فن‌آوری؛
۱۱. توانایی در حوزۀ هنرهای نقاشی، میناتوری، خوش‌نویسی و ... .

۱ -۳ -۳. محصل نخبه

به محصلی اطلاق می‌گردد که هم‌زمان دارای صفات «برتر» و «خلاق» باشد.

۱ -۳ -۴. حمایت مادی

این نوع حمایت شامل تخفیف در فیس سمستر و اعطای جوایز ارزشمند می‌باشد.

۱ -۳ -۵. حمایت معنوی

این نوع حمایت شامل اعطای، تحسین‌نامه، تقدیرنامه، سپاس‌نامه، معرفی در نشریه‌ی مهران، صفحات اجتماعی، بیل‌بردها و غیره می‌باشد.

بخش دوم

شیوه‌های شناسایی محصل برتر، خلاق و نخبه

۲ -۱. شیوۀ شناسایی محصل برتر

مادۀ چهارم

جهت شناسایی و تشخیص محصلان **برتر** از فرایند ذیل استفاده می‌گردد:

۱. برسی نتایج امتحانات نهایی هر سمستر در سطح صنوف، دیپارتمنت‌های فارغده و پوهنحی‌ها، توسط مدیران تدریسی؛
۲. معرفی محصلان برتر صنوف، به آمریت دیپارتمنت، توسط کمیته‌ی امتحانات؛
۳. معرفی محصلان برتر دیپارتمنت، به ریاست پوهنحی، توسط آمریت دیپارتمنت؛
۴. معرفی محصلان برتر پوهنحی، به آمریت امور محصلان، توسط ریاست پوهنحی.

۲ -۲. شیوۀ شناسایی محصل خلاق

مادۀ پنجم

محصلان **خلاق** با استفاده از روش‌های ذیل مورد شناسایی قرار می‌گیرد:

۲ -۲ -۱. سهم‌گیری در پروژه‌های تحقیقی

محصلانی که در پروژه‌های تحقیقی سهم فعال دارند، در اخیر هر سمستر دست‌آوردها و فعالیت‌های تحقیقی شان از جانب ادارهٔ پوهنحی مربوط مورد بررسی قرار گرفته و از بین آن‌ها محصلی که بیشترین دست‌آورد را در این زمینه داشته‌است به عنوان یک تن از محصلان خلاق شناخته شده و مورد تقدیر و حمایت قرار می‌گیرد.

۲ -۲ -۲. ارایهٔ مقالات علمی

مجلهٔ علمی – تحقیقی غالب و نشریهٔ مهران به عنوان بهترین مراجع برای نشر مقالات محصلان پوهنتون می‌باشد. این مراجع می‌توانید از بهترین زمینه‌ها برای شناسایی خلاقیت محصلان در این حوزه باشند. بناءً ادارهٔ پوهنحی با معرفی مجلهٔ غالب و نشریهٔ مهران برای محصلان و تشویق آن‌ها می‌تواند به راحتی استعداد و مهارت مقاله‌نویسی محصلان را مورد پیمایش قرار داده و نویسندهٔ بهترین مقالات را به عنوان محصل خلاق مورد تقدیر و حمایت قرار می‌دهد.

۲ -۲ -۳. ارایهٔ کنفرانس علمی

محصلان می‌توانند کنفرانس‌های علمی را در قالب پروژه‌های صنفی در جریان سمستر، تحت نظر اساتید ارایه نمایند. هر استاد یک تن از قوی‌ترین ارایه‌کنندگان را به آمریت دیپارتمنت یا ریاست پوهنحی معرفی نموده، بعد از ارزیابی بهترین ارایه‌کننده به عنوان یک تن از محصلان خلاق مورد تقدیر و حمایت قرار می‌گیرد.

۲ -۲ -۴. سهم‌گیری در فعالیت‌های فرهنگی

کمیتهٔ فرهنگی پوهنحی، می‌تواند در هر سال برخی از محصلان را که توانسته‌اند در عرصه‌های مختلف فرهنگی؛ از قبیل گردانندگی خوب برنامه‌ها، سرایش شعر، بازیگری یا اجرای نمایش و ... نسبت به سایر محصلان درخشش بیشتری را داشته‌اند، به عنوان محصلان خلاق مورد تقدیر و حمایت قرار دهد.

۲ -۲ -۵. کسب مقام در بازی‌های ورزشی

یکی از زمینه‌های شناسایی خلاقیت محصلان، درخشش آن‌ها در بازی‌های فکری و جسمی می‌باشد. در ختم هر دوره از بازی‌های ورزشی، کمیته‌های فرهنگ – ورزشی پوهنحی آن‌دسته از محصلانی را که مقام کسب کرده‌اند، تحت عنوان محصلان خلاق مورد تقدیر و حمایت قرار می‌دهد.

۲ -۳. شیوه‌ی شناسایی محصلان نخبه

مادهٔ ششم

اگر یک محصل هم‌زمان دارندهٔ شرایط ماده‌های چهارم و پنجم این طرزالعمل باشد (همزمان برتر و خلاق باشد)، به عنوان محصل نخبه در سطح پوهنحی شناسایی گردیده و مورد تقدیر و حمایت قرار می‌گیرد.

بخش سوم

حمایت از محصلان برتر، خلاق و نخبه

۳ -۱. حمایت از محصلان برتر

مادهٔ هفتم

حمایت از محصلان برتر شامل دو نوع؛ ۱) حمایت مادی و ۲) حمایت معنوی، می‌گردد؛ که قرار ذیل به شرح هر کدام پرداخته می‌شود:

۳ -۱ -۱. حمایت مادی

مقدار حمایت مادی و مشخصات محصلانی برتری که می‌توانند از این حمایت برخوردار شوند قرار جدول ذیل به صورت مختصر ارایه می‌گردد:

جدول ۱: جدول مقدار حمایت مالی از محصلان برتر

مشخصات محصل برتر	مقدار
اول‌نمرهٔ عمومی در سطح پوهنحی	۳۰ درصد تخفیف در فیس سمستر مربوط

دومنمرهٔ عمومی در سطح پوهنحی	۲۰ درصد تخفیف در فیس سمستر مربوط
سومنمرهٔ عمومی در سطح پوهنحی	۱۰ درصد تخفیف در فیس سمستر مربوط
اول‌نمره در سط دیپارتمنت فارغده	تحفه‌ی مناسب با پیشنهاد ریاست پوهنحی و منظوری معاونیت مالی و اداری
دومنمره در سطح دیپارتمنت فارغده	
سومنمره در سطح دیپارتمنت فارغده	
اول‌نمره در سطح صنف	
دومنمره در سطح صنف	
سومنمره در سطح صنف	

۳ -۱ -۲. حمایت معنوی از محصلان برتر

مقدار حمایت معنوی و مشخصات محصلانی برتری که می‌توانند از این حمایت برخوردار شوند قرار جدول ذیل به صورت مختصر ارایه می‌گردد:

جدول ۲: مقدار حمایت معنونی از محصلان برتر

مشخصات محصل برتر	نوعیت
اول‌نمرهٔ عمومی در سطح پوهنحی	تحسین‌نامه و معرفی در مجله‌ی مهران و سایر شبکه‌های اجتماعی مربوط به پوهنحی
دومنمرهٔ عمومی در سطح پوهنحی	
سومنمرهٔ عمومی در سطح پوهنحی	
اول‌نمره در سطح دیپارتمنت فارغده	تحسین‌نامه و معرفی در شبکه‌های اجتماعی پوهنحی
دومنمره در سطح دیپارتمنت فارغده	
سومنمره در سطح دیپارتمنت فارغده	
اول‌نمره در سطح صنف	تحسین‌نامه
دومنمره در سطح صنف	
سومنمره در سطح صنف	

۳ -۲. حمایت از محصلان خلاق

مادهٔ هشتم

محصلان خلاق پس از شناسایی از جانب ریاست پوهنحی و تاییدی معاونیت امور محصلان شامل حمایت‌های مادی و معنوی قرار می‌گیرند که در ذیل به توضیح آن‌ها پرداخته شده است.

۳ -۲-۱. حمایت مادی

مادهٔ نهم

حمایت مادی این محصلان شامل موارد ذیل می‌گردد:

۱. همکاری مالی در جهت به ثمر رساندن اثر خلق‌شده توسط محصل؛
۲. اعطای تحفه‌ی مناسب به مشوره‌ی معاونیت مالی و اداری پوهنتون.

۳ -۲-۲. حمایت معنوی

مادهٔ دهم

حمایت معنوی این محصلان شامل موارد ذیل می‌گردد:

۱. معرفی محصل از طریق مجلهٔ مهران و سایر رسانه‌های اجتماعی پوهنتون و پوهنحی؛

۲. تحسین و تقدیر محصل در حضور سایر محصلان؛
۳. ایجاد زمینه‌های فعالیت علمی در بخش‌های درسی، تحقیقی و سایر بخش‌های مربوط.

۳ -۳. حمایت از محصلان نخبه

مادۀ یازدهم

محصلان نخبه بعد از شناسایی غرض تقدیر و حمایت به معاونیت امور محصلان معرفی می‌گردند.

۳ -۳ -۱. حمایت مادی

مادۀ دوازدهم

چنانچه در تعریف محصل نخبه ذکر شد، هر آن امتیاز مادی که برای محصلان برتر و خلاق در نظر گرفته شده همزمان برای محصل نخبه نیز محفوظ می‌باشد.

۳ -۳ -۲. حمایت معنوی

مادۀ سیزدهم

تمام امتیازات معنوی که برای محصلان برتر و خلاق در نظر گرفته شده است همزمان برای محصل نخبه نیز محفوظ می‌باشد.

بخش چهارم

ضمانت اجرایی، انفاذ و تعدیل

۴ -۱. ضمانت اجرایی

مادۀ چهاردهم

۱. این طرزالعمل از سمستر بهاری سال تحصیلی ۱۴۰۲ قابل اجرا بوده و تمام بخش‌های مربوط مکلف اند تا در تطبیق آن سهیم شوند؛
۲. رؤسای محترم پوهنحی‌ها مکلف اند تا از تطبیق آن به معاونیت امور محصلان گزارش ارایه نمایند؛
۳. در صورتی‌که یکی از مسؤولان مربوط در قسمت تطبیق آن کوتاهی نماید از جانب مراجع مافوق مورد سوال قرار خواهد گرفت.

۴ -۲. انفاذ

مادۀ پانزدهم

۱. این رهنمود به تاریخ (۲۷ / اسد / ۱۴۰۱)، در مجلس شورای علمی تصویب و از سمستر بهاری ۱۴۰۲ به بعد مرعی‌الاجراء می‌باشد؛
۲. مسؤولیت نظارت بر تطبیق این رهنمود از صلاحیت‌های معاونیت امور محصلان می‌باشد؛

۴ -۳. تعدیل

مادۀ شانزدهم

در صورت نیاز، این رهنمود می‌تواند از طریق پیشنهاد معاونیت امور محصلان و اکثریت آرای اعضای شورای علمی پوهنتون مورد تعدیل قرار گیرد.

با احترام

پوهاند محمد ناصر رهیاب
رئیس پوهنتون غالب هرات